



PEST MEGYEI ÖNKORMÁNYZATI
HIVATAL
1364 Budapest, V., Városház u. 7. Pf. 112

K i v o n a t

Pest Megye Önkormányzata Közgyűlésének
2020. február 7-i ülésének jegyzőkönyvéből

Tárgy: Pest Megye Önkormányzata 2019. II. félévi külügyi beszámolója

9/2020. (02.07.) PMÖ határozat

Pest Megye Önkormányzatának Közgyűlése

jóváhagyja Pest Megye Önkormányzata 2019. szeptember-december hónapokra vonatkozó külügyi tevékenységéről szóló beszámolót a határozat melléklete szerint.

Határidő: azonnal
Felelős: Szabó István, a közgyűlés elnöke

dr. Szép Tibor sk.
jegyző

Szabó István sk.
elnök

A kiadmány hitelétül:

Nagy Edit

Pest Megye Önkormányzatának külügyi beszámolója (2019. szeptember – december)

Pest Megye Önkormányzatának Közgyűlése 2019. augusztus 30-án fogadta el az önkormányzati ciklus zárása okán előterjesztett külügyi beszámolót, így jelen beszámoló kizárólag a 2019 szeptember – december közötti időszak külügyi tevékenységeit tartalmazza.

HAGYOMÁNYOS EURÓPAI KAPCSOLATOK

LUDWIGSBURG JÁRÁS

Ludwigsburg járással 2000-ben kötöttünk együttműködési megállapodást, de a közös munka 1992 óta tart.

2019. november 3-5-én Szabó István elnök úr és Török István képviselő úr vett részt a hagyományos, minden évben megrendezett Ludwigsburgi Nemzetközi Vásáron (Spätlingsmarkt), ahol számos Pest megyei vállalkozás is kiállít.

2019. december 20-án Török István és Karácsony Ádám képviselő urak vettek részt dr. Rainer Haas Ludwigsburg járás elnökének nyugdíjba vonulása alkalmából rendezett esten a Ludwigsburgi Megyeházán. Az utazás alkalmával a szintén nyugdíjba vonuló Herbert Burkart hivatalvezető úrtól is elbúcsúztak Pest megye képviseletében.

KÖZÉP-CSEHORSZÁGI RÉGIÓ, CSEHORSZÁG

Közép-Csehország kormányzója, Jaroslava Pokorna Jermanova delegációja november 28-án tett látogatást a Megyeházán. A találkozón elsősorban a két megye (régió) közötti kapcsolatok elmélyítése, így különösen több, települési szintű kapcsolati kialakítását tűzték ki célul. Ennek érdekében már előzetes megkeresés is történt a Pest megyei települési önkormányzatok felé. Több önkormányzat nyitott volt és örömmel fogadta a cseh partneri lehetőségeket. A beszélgetés egy munkaebéd keretében folytatódott. A találkozó alatt szó esett a technológiai és tudományos parkok fejlesztéséről, az innovációs ökoszisztémáról valamint interregionális innovációs beruházásokról.

HATÁRON ÁTNYÚLÓ KAPCSOLATOK

HARGITA MEGYE

Hargita megyével 1997 óta van szoros kapcsolata Önkormányzatunknak. A szoros együttműködésnek köszönhetően 2019 augusztusa óta is több eseményt sikerült együtt megvalósítanunk, melyeket az alábbiakban részletezünk.

- 2019 szeptember 20-22 között a Gyergyószárhegyi Kulturális és Művészeti Központ munkatársai, Polgár Árpád Csaba és Portik József érkeztek Visegrádra, hogy a helyi Művelődési Központban megnyissák a Központon készült alkotásokból összeállított kiállítást.
- 2019. szeptember 21-én, a Tamási Áron emléknap rendezvénynek ebben az évben először nem a Pesti Megyeháza adott otthont, hanem az író farkaslaki szülőházának udvarán rendezték meg. Pest megye Önkormányzata részéről Kisfaludi Aranka értéktár referens vett részt az ünnepségen.
- 2019. október 2-14 között Kisfaludi Aranka munkatársunk utazott Hargita megyébe, hogy több eseményen is részt vegyen: az október 4-6 között megrendezett hagyományos "Őszi Hadjárat" rendezvényen, a X. Székelyföldi Napok rendezvénysorozaton, illetve ennek keretén belül a Gyergyószárhegyi Kulturális és Művészeti Központ által szervezett konferencián, valamint a értéktár vándorkiállítás további egyeztetése céljából Hargita megye több településén.
- 2019 november 3-án Oroszhegyen nyitotta meg Kisfaludi Aranka megyei értéktár referens a Pest Megye értékeiről szóló kiállítást. Kiküldetése alatt Farkaslakán, Csíkszeredán, Gyergyószentmiklóson és Székelyudvarhelyen folytatott egyeztető tárgyalásokat.
- 2019. november 16-án, Farkaslakán a Pest Megye értékeiről szóló kiállítást Szabó István elnök úr nyitotta meg, mely eseményen Kisfaludi Aranka is részt vett. Kisfaludi Aranka a kiküldetés alatt Csíkszeredán, Csíkszentdomokoson, Korondon, Nagyalambfalván, Gyergyószentmiklóson és Felsősófalván folytatott előkészítő tárgyalásokat.
- 2019. december 5-8-ig egy 10 fős delegáció látogatott el hozzánk a Megyenapra. Az ünnepség után Kisfaludi Aranka értéktár referens kíséretében ellátogattak a Parlamentbe.
- 2019. december 17-én Hargita Megye Tanácsának alelnöke, Bíró Barna Botond látogatott el Elnök úrhoz egy munkaregeli keretében, hogy a megyéink közötti további együttműködésről egyeztessenek.

KÍNAI KAPCSOLATOK

2019 második felében is számos kínai delegációt fogadtunk, Pest Megye Önkormányzata célkitűzéseinek megfelelően előtérbe helyezve a gazdasági kapcsolatok fejlesztését. A találkozók kiváló alkalmat nyújtottak arra, hogy lehetséges kínai partnereinknek bemutassuk Pest megyét, a megyei üzleti környezetet, bízva abban, hogy a térség számára hasznos beruházások valósulnak meg a jövőben:

- 2019. október 28-án Santung tartomány kormányzó helyettese, Ren Airong asszony látogatott el hozzánk, hogy tovább mélyítsük az évek óta fennálló kapcsolatunkat, és lehetőségeket keressünk a területeink közötti együttműködésekre.
- 2019. december 10-én szintén Santungból, Jinan város részéről Zaho Youhai helyettes titkár delegációja érkezett hozzánk. A delegációt dr. Ratimovszky Tibor aljegyző úr fogadta.

EIT Digital európai konferencia

Az EIT Digital európai konferenciája és partnertalálkozója 2019. szeptember 10-11. között került megrendezésre Brüsszelben, EIT DIGITAL CONFERENCE 2019 / FOR A STRONG DIGITAL EUROPE címmel.

A nyilvános konferencia egynapos, amit egy zártkörű partnertalálkozó követ a második napon. Az EIT Digital Budapest Node és a Hivatalunk közötti jó kapcsolatra tekintettel a partnertalálkozóra is meghívást kaptunk.

A rendezvény tematikája közvetlenül kapcsolódott a következő EU tervezési időszak kiemelt témáihoz, különösen az innováció, a technológia és digitális transzformáció kérdéseire. Különösen nagy figyelmet kapott a BIG DATA és mesterséges intelligencia térnyeréséhez kapcsolódó személyes és üzleti jogok védelme, az európai országok és a tengerentúli nagyrégiók közötti eltérő szemlélet és az abból következő feladatok a piac és az európai értékek védelme tekintetében. Korszakos kihívásként került meghatározásra a „platformgazdaság” – az internetes platformok rendkívüli koncentrációja, valamint Európa hátránya ezen a területen. Mindennek jelentőségét az adja, hogy más jelentős technológiai rendezvényekkel szemben itt az EU technológiai innovációval kapcsolatos véleménye is markánsan megjelenik – szabályozás és fejlesztés területén egyaránt. A fő előadások alapján pedig megállapítható volt, hogy az EU részéről a szabályozás eszközével fogják ellensúlyozni a legnagyobb technológiai cégek fölényét.

A rendezvény két részből állt: egyrészt a szakmai konferencia és a partnertalálkozó szakmai programja, másrészt az EIT Digital akcelerátor programjából érkező startup innovációs vállalkozások, illetve projektek bemutatkozása a kísérő kiállítás keretében.

A szakmai előadások közös pontja volt, hogy az új, jelentős változást hordozó digitális technológiák a következő 2021-2027 fejlesztési ciklus, illetve a 2030 tervezési időszak során a szabályozási és fejlesztési feladatok középpontjában lesznek. A blokklánc és a kriptopénzek, fotonika, kvantum számítástechnika, nanoméretű szenzorok, a mesterséges intelligencia, a digitális orvoslás és általában a digitális transzformáció a városok és a vállalkozások széles körében jelennek meg. Európa előnye, hogy a szabályozásban és az országok közötti együttműködésben komoly erősségeket tud felmutatni. A gyors változásokkal kapcsolatban, a személyes jogok védelme mellett, fontos témák még: a munkaerőpiac átalakulása, az oktatás megreformálásának szüksége, az európai piacon rejlő növekedési lehetőségek gyors kihasználása. Visszatérő vezérgondolat volt, hogy az innovációban már nem csak az innovatív cégek és tudásközpontok („makers”), hanem az elterjesztésben, hasznosításban közreműködő partnerek szerepe is fontos („Shapers”), azaz az intézmények és vállalkozások széles köre.

Visszatérő megállapítás volt, hogy Európa nem tud előnyt kovácsolni az 500 milliós piacának méretéből, és hogy jelentősen lemaradt a negyedik ipari forradalom néhány fontos pillérének tekinthető fejlesztésekben, így a mesterséges intelligencia és az adaton alapuló megoldások fejlesztésében. Másrészt az iparban, a gyártás és az ellátási láncok területén Európa jó adottságokkal rendelkezik, és ezen a területen a robotok és az Ipar 4.0 megoldások elterjedése komoly potenciált hordoz. Akár évi 1%-os többlet GDP növekedést, újabb ipari befektetéseket és nettó munkahelyteremtést – azaz több munkahely keletkezhet, mint amennyit az automatizáció és a hatékonyság növekedése elvisz.

A regionális fejlesztés nézőpontjából a következő tématerületek emelhetőek ki:

- Mesterséges intelligencia és az Ipar 4.0 kapcsolata, okos gyártási rendszerek fejlesztése; ipari vezető szerep elérése,
- Digitális egészségügy – prevenció és életminőség, az ellátó rendszer hatékonyságának erősítése; egyedi megoldások a különböző helyi (nemzeti, régiós) rendszerekre alapozva,
- Oktatás és képzés jelentős léptékű átalakítása („Digitális szakadék 4.0”) – a mesterséges intelligencia tematikájának beépítése az oktatásba (iskolarendszeren kívüli képzés, tudásmegosztás),
- A visszatérítendő támogatások előtérbe helyezése, új támogatási eszközök, finanszírozás,
- A startup, innovatív vállalkozások segítségével nagyobb hangsúly a növekedés támogatására, az új megoldások gyors elterjesztésére, és a szerteágazó projektek mögött álló ipari, egyetemi és további partnerek közötti együttműködés erősítésére,
- Az új megoldások elterjesztésében a piacra jutás és finanszírozás mellett nagyobb súly az ún. innovációs ökoszisztéma szolgáltatásokra (technológiai és üzleti szolgáltatások); különös figyelem a nyílt innovációra (open innovation),
- A városok fejlődésében a digitális technológiák által érintett területek: városi mobilitás, a településen élő emberek tájékoztatása, és a települések változással szembeni ellenálló képességének erősítése (klímaváltozás, demográfia, váratlan események).

Gyorsan bevezethető technológiák, ígéretes felhasználási területek:

- városi logisztika, „utolsó mérföld” hatékonysága, automatizáció raktározásban, disztribúcióban,
- multimodális, intermodális központok működése,
- katasztrófavédelem, drónok alkalmazása (veszélyforrások, veszélyben lévő emberek felkutatása),
- várostervezés, új építési projektek tervezése és kapcsolata a környezetével,
- közlekedés (járművek és személyek) valósídejű nyomon-követése, elemzése,
- drónok – térinformatikai adatok – felhasználása területi tervezéstől az infrastruktúra, közművek monitoring feladatáig bezárólag ,
- ipari adatokon, cégek együttműködésén alapuló megelőző – prediktív – karbantartás,
- ipari gyártás folyamatának nyomon-követése, hatékonyság (eszközök, munkaerő) javítása – takarékos technológiai megoldások,
- gyártási környezetben a drót nélküli internetes kapcsolatok, kommunikáció fejlesztése,
- ellátási láncokban a részegységek, alkatrészec, termékek nyomon-követése,
- kiberbiztonság, üzleti és személyes adatok védelme,
- kiskereskedelemben: vásárlói szokások, térbeli mozgás elemzése; személyre szabott marketing,
- fogyasztói kapcsolattartás – chatboot és egyéb megoldáson alapuló automatizálás,
- idősödő társadalomra jellemző, és ún. „civilizációs betegségekre” releváns korai diagnosztikai, és terápiás megoldások,
- Az egészséggel kapcsolatos személyes döntéseket, a megértést és cselekvést segítő alkalmazások; távoli felügyelet, monitoring és vészhelyzeti eszközök, segítségnyújtás és ellátás,
- Kisvállalkozásokat segítő pénzügyi megoldások,
- Biztosítási piacot érintő megoldások,
- Biometrikus azonosítás.

Európai Régiók és Városok Hete - Brüsszel, 2019. október 7-10.

A régiók és városok európai hete (OPEN DAYS) egy évente megrendezett négynapos, brüsszeli központú rendezvény, amelynek során a régiós és városi közigazgatásban dolgozó tisztviselők, valamint

szakértők, oktatók és kutatók oszthatják meg egymással a regionális és városfejlesztés területén kialakult bevált módszereiket és ismereteiket.

A rendezvény emellett az EU kohéziós politikájának fejlesztésével kapcsolatos politikai kommunikáció elismert fóruma, a várostérségek és régiók részéről a partnerkeresés és a Bizottság felé végzett lobbitevékenységek egyik integráló eseménye. Tekintettel a közvetlenül az EU-tól pályázható források esetleges jelentős mértékű növelésére a 2021-2027 MFF ciklusban, az idén bemutatott tematikák, platformok és nagyprojektek jellemzően egy célzott kampány részeként kerültek bemutatásra. Az eseménysorozat szakmai jellege mindazonáltal továbbra is domináns, a Bizottság egyes főigazgatóságai és különösen a JRC (Joint Research Centre) részéről a szakpolitikai módszertani háttérrel kapcsolatos diskurzus egyik kitüntetett helyszíne volt az esemény, illetve annak általuk szervezett szekcióülései.

A megyei önkormányzat 2017 októberében képviseltette magát első alkalommal, Hargita megye felkérésére, előadás megtartásával. A részvételünk különösen indokolt, tekintettel arra, hogy Pest megye 2016-tól NUTS2 statisztikai-tervezési régió. Az esemény lehetőséget ad a bizottsági és még inkább más régiók, várostérségek képviselőinek regionális fejlesztéssel kapcsolatos véleményének és gyakorlatának megismerésére, a fejlődés szempontjából kiemelt témák meghatározására, kiemelt nagyprojektek és régiók közötti együttműködések megismerésére. Részvételünk célja a régiók közötti kapcsolatok, a jövőbeni nemzetközi projektekhez partnerség bővítése.

A teljes tematikát alapul véve kijelenthető, hogy a digitális transzformáció, a városiasodással kapcsolatos új kihívások és a regionális innovációs ökoszisztémák gyakorlati megoldásainak fejlesztése uralta az eseménysorozatot. Specifikusan is kiemelt téma volt a Digitális Innovációs Központok (DIH) hálózatának európai szintű fejlesztése, kulcsszerepének rögzítése, és európai szintű támogatása.

Az elmúlt néhány évben az intelligens, vagy „smart” szakosodás (S3 Stratégia) mentén az európai régiók jelentős része bővítette a régiók és városok közötti kapcsolatokat a Vanguard kezdeményezéshez, vagy az S3 tematikus platformokhoz kapcsolódva. A legtöbb régiós és várostérség egy ilyen európai szintű partnerség kereteiben mutatkozott be.

A régiók (beleértve az önkormányzatokat, területi klasztereket, tudásközpontokat) hálózatosodása azért is stratégiai kérdés, mert az európai versenyképesség fenntarthatóságának kulcskérdése a mérethatékonyság és az innovációs értékláncok integrációja. Erre korábban csak központi programok jöttek létre (Európai Technológiai és Innovációs Intézet (EIT), Horizont 2020, stratégiai projektek). Most cél, hogy a régiók és várostérségek közvetlenül is hálózatosodjanak, egyes témacsoportokban (3D nyomtatás, mesterséges intelligencia, precíziós gyógyítás) és/vagy ipari vertikumokban. Ez az együttműködés nem csak a K+F erősítését célozza. Sokkal inkább a gyors implementációt a vertikális, vagy horizontális értékláncok mentén, és így újrakeretezi a jól ismert tematikákat: okos városok fejlesztése, mobilitás, TEN-T hálózat, iparpolitika, természeti erőforrások és kulturális örökség megőrzése, klímavédelem.

Az esemény főszervezői: Régiók Európai Bizottsága; DG REGIO.

2021-2027 uniós ciklus

Az eseményhez kapcsolódó külön előadássorozat formájában a Bizottság részéről bemutatásra került a 2021-2027 MFF időszakra vonatkozóan a Bizottság által javasolt költségvetés alapelveinek és sarokpontjainak bemutatása. Az előadás fontos része volt a programozási időszak tervezett lefutásának, az egyeztetések várható időtartamának és mérföldköveinek ismertetése. Az előadás külön is megküldésre került, és jelen beszámoló mellékletét képezi.

A Bizottság továbbra is kitart amellett, hogy a közvetlenül elosztható, elsősorban innovációt segítő források keretösszege jelentősen növekedjen. A leszakadó régiókra arányaiban nagyobb, összegében nagyjából azonos regionális támogatás (ERDF, ESZA) juthat, mint a 2014-2020 időszakban, de a Kohéziós Alapra vonatkozó jelentős csökkentésére tett javaslattal végeredményben csökken az itt felhasználható keretösszeg – amennyiben elfogadják ezt a javaslatot. Fontos kiemelni, hogy a fejlett régiókra jutó régiós támogatás aránya csökken, még inkább a keretösszege.

Továbbra is várható a célrendszer egyszerűbb, átláthatóbb szerkezete (5 prioritás) és az eljárások, követelmények egyszerűsítése a támogatások felhasználásában. Az innovációs és „zöld” tematika súlya tovább fog emelkedni.

Fontos ismételt kiemelni, hogy a K+F és innováció értelmezésében, és így a közvetlen brüsszeli források felhasználásában is előtérbe kerül az innováció – azaz a tudás, technológia és kutatási eredmények piaci bevezetése, beleértve a városi környezetet és közszolgáltatásokat is. A Bizottság részéről a K+F és strukturális alapok hagyományos felhasználása és céljai közötti űrt szeretnék kitölteni olyan eszközökkel, amelyek a kísérleti piaci bevezetést, demonstrációs projektek telepítését, a jó megoldások korai átvételét (felskálázását) támogatják. Azaz a támogatási rendszer egészen új lehetőségeket is teremthet, mint amire Pest megyében Monor Város jelent éppen egy példát. Ezen a területen már jó eséllyel kapcsolódhat Pest megye is az ilyen, egymásra épülő innovációs projektekhez.

Természeti és kulturális örökség

A globális verseny és a kiemelt technológiákra irányuló kiemelt figyelem (ipar 4.0, mesterséges intelligencia, blokklánc...) mellett az európai régiókkal kapcsolatban továbbra is hangsúlyozzák az egyedi, kulturális és természeti környezeten, annak megőrzésén alapuló régiós és vidékfejlesztési lehetőségeket. Az ilyen területeken is megjelenik az „adat” és a digitális kihívás, különösen a mezőgazdaságban, de a helyi kezdeményezéseken és egyedi értékeken, a helyi közösség bevonásán alapuló stratégiák – innovációk – támogatása továbbra is nagy támogatással bír. Régiós és makrorégiós szinten viszont hangsúlyosabban jelenik meg a különböző területek közötti szinergiák erősítésének igénye, a fejlettségi mutatók és általában a területi tervezési módszertan fejlesztése, új területi kategóriák és léptékek meghatározása.

Ilyen téma a „biodiverzitás régiók” fejlesztése. Ez a fogalom mi akár egy új integrált területi fejlesztési alapegység is lehet a jövőben, azon az alapon, hogy itt nem elsősorban természeti környezetről van szó, hanem emberi beavatkozás miatt, egy sajátos gazdálkodásnak köszönhetően jöttek létre olyan élőhelyek, amelyek egyedi értéket képviselnek, és olyan életmód kíséretében, ami összekapcsolja a természeti és kulturális örökséget is. Az egyik témához kapcsolódó szekcióra Hargita Megye Önkormányzata külön is meghívót küldött a számunkra.

A helyi kezdeményezések sikerét nagyban befolyásolja a regionális, nemzeti és makro-régiós hálózatosodás.

Ipar, technológia és „Jövőváros”

Továbbra is kihívást jelent a technológiai parki fejlesztések keretezése, főleg ha barnamezős és/vagy természeti értékek miatt védett területeket érint. Egyrészt a projektek léptéke miatt – egy ilyen esettanulmányt mutatott be Közép-Csehország Régió –, ahol az előkészítés és a partnerség módszeressége és léptéke érdemel figyelmet. Másrészt azért, mert a steril, egy-egy ágazatot és tevékenységet, használatot előnyben részesítő egyoldalú parki fejlesztések helyett előnyben részesítik a többfunkciós használatot – ipari, technológiai, egyetemi, kereskedelmi, lakó és szórakozás –

megvalósító integrált fejlesztéseket. Két okból: (1) innovációs ökoszisztéma helyben is igényli a közvetlen kapcsolatokat és sokszínűséget; (2) a munkaerőpiaci igények, a munkaerő vonzásának és megtartásának feltételei jelentősen megváltoztak. A lépték és a városfejlesztési kapcsolódás indokolja a régió és/vagy várostérség aktív szerepvállalását.

A forrásszerzésben ismét nagy jelentősége van annak, hogy az ilyen projektekhez nem csak a KFI források, de az implementációs, demonstrációs projektek, piaci bevezetés előtti használathoz kapcsolódó támogatások is elérhetőek lesznek. Egy ilyen technológiai park – jövőváros – fejlesztése ezért is több lábon áll, és indokolt, hogy összekapcsolják okosváros projektekkel is, hogy a magántőke mellett uniós forrásokra is tervezni lehessen. Tágabban a digitális transzformáció, az innovációs, a klímaváltozás és energetika. A beruházási elem olyan konstrukciókban is megjelenik várhatóan – a példa kedvéért említve, mert az itt pályázható források léptéke azért nem ekkora –, mint az INTERREG transznacionális programok, ahol egy új javaslat került benyújtásra. Ez az „Interregional Innovation Investment”. A beruházások jelentős részét természetesen továbbra is a strukturális alapok, és növekvő arányban az egyéb kedvezményes pénzügyi eszközök és ezek kombinációja finanszírozza – az EIB, CEB és egyéb szereplők bevonásával, illetve az egyes eszközök kombinálásával („blended funding”).

Az uniós források felhasználását illetően, illetve általában a tervezéssel kapcsolatban, visszatérő elem volt az intelligens szakosodás, smart specialization (S3). Egyes szekcióknak ez volt a kifejezett témája – „place-based developments” –, de minden egyéb esetben hangsúlyozták, hogy az adott területeken biztosítani szükséges az S3 kapcsolódást, illetve megfelelőséget. Az S3 szakosodás implementációja tehát általánosnak mondható, és nem csak program, de projektszinten is.

Ez indokolja, hogy itthon is, a jelenleginél sokkal részletesebb és pontosabb S3 stratégia készüljön Pest régióra, vagy Budapest és Pest régióra együtt. A jelenleg érvényben lévő nemzeti S3 stratégia országos, a régióra pontatlan és nehezen értelmezhető információkat tartalmaz, klaszterek és értékláncok nem állnak mögötte, további kezdeményezéseknek nem képezi alapját. Ez azért jelent kihívást, mert a megismert európai regionális stratégiák olyan üzleti intelligenciát biztosítanak – a regionális erősségek és lehetőségek tényleges ismeretét –, ami a területi tervezés és a vállalkozások számára is előnyt nyújt. Az S3 szakosodás nem „nyertes” iparágak kijelölését jelenti, hanem a tényszerű leírását olyan vállalkozási lehetőségeknek, amelyek mögött viszonylag erős gazdasági teljesítmény és innovációs kapacitás is van – és amire ezért külön is érdemes odafigyelni.

Szintén visszatérő elem az érintettek bevonása és az együtttervezés, és nem csak kifejezetten helyi, alulról szerveződő városi projektekben, vagy térségi közösség-vezérelt (CLLD – LEADER) partnerségekben. A jelentősebb innovációhoz és infrastruktúrához kapcsolódó tervezésben is nagyobb hangsúllyal kezeli az érintettek bevonását, stratégiai partnerség, hálózatosodás, tanácsadói testületek, stb. formájában. Átfogó trend, hogy a területi tervezésben mind kevesebb az olyan tényadat, ami nyilvánosan elérhető, vagy könnyen hozzáférhető (pl. kérdőív), és megfelelően „jövőbiztos” – így az ilyen minőségi (kvalitatív) adatok megszerzésének is egyre inkább a partnerségek, pilot és demonstrációs projektek használata, közösségi bevonáson alapuló iterációja jelentik az alapját.

Nem csak a partnerség (ami szükségszerűen helyi), de általában a területi dimenzió is hangsúlyosan megjelent az egyes szekciókban. Stockholm megye, vagy Utrecht a regionális versenyképességi index tekintetében első és harmadik helyezett városok bemutatkozása jól szemléltette, hogy a KFI és az ipari teljesítmény és a városi infrastruktúra, szolgáltatások és az ott élő emberek használata, KKV-k közreműködése nem választható el egymástól, a fejlesztések iterációja, és a különböző területek közötti szinergiák kihasználása miatt. A regionális innovációs ökoszisztéma egyre inkább plasztikus, kézzelfogható kapcsolatrendszer jelent, ahol a korai bevezetésnek, adaptációnak és implementációnak, a széleskörű tesztelésnek nagyon komoly szerepe van, ezért az ipar, egyetem és

állami intézmények mellett az önkormányzati szereplők részvétel is indokolt. A város, a terület, vagy egyes vállalkozások jelentik a „tesztkörnyezetet”.

A területi dimenzió ugyanakkor több szinten is feladatot jelent, így a régiós (vagy várostérségi) szint mellett a kerületi, városrészekre kiterjedő lépték, több lábon álló tudományos parki fejlesztések és reorganizációs területek, valamint fejlesztési zónák is keretezik az ilyen programokat (Boston, Göteborg, Helsinki - Espoo, Közép-Csehország Régió, Limerick, Barcelona, Bilbao, Ljubljana). Azaz az innováció területi szintje, újragondolt ipari központok és a városfejlesztés, területfejlesztés között lehetséges az integrált kapcsolat; egy adott helyszínen pedig a technológiai és innovációs kapacitások, másfelől a közösségi tér, települési funkciók együttfejlesztése. Ez a tér ipar 4.0-ás, abban a tekintetben, hogy decentralizált, sokszínű, az egyed modulok között sokfajta kapcsolatot biztosít – semmiképpen nem homogén, azaz egy lábon álló, pl. csak ipari, vagy csak egyetemi körzet, vagy csak egy elszigetelt K+F központ.

Az ipar 4.0 itt nem csak feldolgozóipart és gyártást jelent, hanem szinergiákat is az egészségügy, az agrár- és élelmiszeripar, mobilitás és logisztika és egyéb területek irányába. Az adatok és a „lehetőséget teremtő” technológiák kapcsolják össze ezeket a területeket, így az átjárhatóság projektszinten is érzékelhető.

Területi szerepeket érintő változások

A területi tervezés és fejlesztés módszereire jelentős hatással van az a tény, hogy a városi környezet, az egyes szolgáltatások és beruházások potenciálisan összekapcsolhatóak az innovációs értéklánccal. Ugyanakkor egyre több az olyan megtérülés, ami így nem projektszinten keletkezik, számolható, hanem más érintettekénél – ezért is fontos a területi koordináció, illetve menedzsment.

A digitalizáció, illetve az adatokra alapozott projektek esetében is különös kihívást jelent, hogy az értékteremtés különösen jelentős lehet azokban az esetekben, amikor különböző területeken keletkező adatokat kapcsolnak össze.

Szintén a digitalizáció és az adatokra épülő gazdaság miatt van egyre nagyobb szükség a szűkebb jogi szabályozáson túlmutató, az emberek adatokkal kapcsolatos veszélyekkel és etikai kérdésekkel kapcsolatos ismereteinek bővítését célzó kampányokra, illetve szolgáltatásokra. Ez szintén önkormányzati szinten menedzselhető feladat.

Az innovatív megoldások tekintetében egyre nagyobb figyelem övezi a kísérleti alkalmazást, azaz a piaci megfelelőséget bizonyító lépéseket követő szakaszt, a kezdeti növekedés időszakát – amikor az innovációs ökoszisztéma támogató szereplői segítik, gyorsítják a jó megoldások átvételét. Különösen az önkormányzatok körében, illetve a KKV-k körében vannak jó minták ilyen szerepvállalásra (upscaling - felskálázás).

A tesztkörnyezet nem csak támogató magatartást jelenthet, hanem dedikált tesztkörnyezet kialakítását, mint arra Monos Város is példa itthon. Ez lehet infrastruktúra, egy közúti gyalogos átkelőhely, vagy egy közszolgáltatásban alkalmazott online megoldás – a lényeg, hogy elérje az ott élő embereket. Bármilyen elhatárolt tesztkörnyezet kialakításának és üzemeltetésének jogszabályi és szervezeti feltételei vannak. Projektalapon, gyorsan nem lehet ilyet azonnal megszervezni, mert felkészülést igényel.

Fontos hangsúlyozni, hogy a befektetés-ösztönzés és a területi, városi márkaépítésnek egyre inkább meghatározó elemei az ilyen, innovációt és digitalizációt támogató, megoldások alkalmazása, a helyi „ökoszisztéma” fejlesztése.

Ezek az erőfeszítések természetesen a már ismert témákhoz kapcsolódnak, így városi környezetben különösen az épületenergetikai, energiahatékonysági célokhoz, a mobilitás területén a CO2 csökkentés céljaihoz, a városi logisztika és a közösségi közlekedés javításához – így az elektromos mobilitás, a megújuló energiatermelés itthon is jól keretezett szakpolitikai célkitűzéseihez és adott kezdeményezésekhez. Új alkalmazási és technológiai témákra kihegyezve, mint: Mobility as a Service, és „last-mile-delivery”, az intermodális központok, mint innovációs központok a mobilitásban, épület-információs rendszerek (BIM), 3D nyomtatás, mesterséges intelligencia és blokklánc alkalmazása a gyártásban és a logisztikában.

Az önkormányzatok számára a technológia is kihívást jelent, ahogy a beszerzés is akár (innovatív közbeszerzés bevezetése, adatok megosztása) – de messzebből nézve elsősorban az, hogy (1) a technológia funkcionalitása és az emberek számára nyújtott érték, a jólét között legyen kapcsolat, és a folyamatok nyomon követése ezen a területen. (2) hogy a kísérleti beruházások, tesztelt szolgáltatások elsősorban olyan területeken kerüljenek megvalósításra, ahol komolyan hozzájárulnak az életminőség javításához.

A mérethatékonyság és a szaktudás továbbra is kihívást jelent – a megismert régiók és várostérségek megoldási javaslati között a régiók közös projektjeit és az ehhez kapcsolódó brüsszeli pályázatokat kiemelték (INTERREG, Urban Innovative Actions, Lighthouse Cities), az Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT) ipari-intézményi partnerségeit, konzorciumait, mint stratégiai partnereket. Valamint a helyi vállalkozásokat, külön az egyetemi, ipar, startup szereplőket, klasztereket, művészeti és kulturális szervezeteket, közösségeket. Részben az önkormányzatok feladata az innováció finanszírozása: Quadruple Helix modellnek megfelelően.

Fontos kérdés, hogy miért éri meg a vállalatoknak egy ilyen önkormányzati partnerség – a válasz, elsősorban, hogy a településen van lehetőség a gyors iterációra, ehhez helyszín és helyi kapcsolatrendszer (élő laboratórium, városi laboratórium, nyílt innovációs környezet) kell; de még inkább azért, mert a tehetség, a szakmailag felkészült munkaerő megszerzése és megtartása egyre inkább függ a települési életminőségtől. Kihívást jelent a nemzeti, régiós és helyi fejlesztések közötti párhuzamosság, átfedés lehetősége. Ugyanakkor a helyi kapcsolatrendszer olyan értékes lehet, hogy még az olyan szereplők is, mint Boston városban a Cambridge Innovation Centre – komoly erőforrásokat rendelnek a helyi vállalkozásokat, közösségeket célzó hálózatosodáshoz.

Ipar 4.0 és a digitalizáció

A gyártásban – feldolgozóiparban – hagyománya van a hatékonyság, termelékenység folyamatos javításának. Az Ipar 4.0 projektek jelentős része is a működési hatékonysághoz kapcsolódik a minőség, az erőforrások, a készletezés, a logisztika és további területeken. Mint ilyen, komoly lehetőséget kínál a hazai gyártási vertikum, azon belül a nagyipari és különösen a beszállítói lánchoz tartozó kisebb hazai tulajdonú vállalkozások termelékenységének, az egy fő alkalmazottra eső hozzáadott érték növelésére.

A digitális - I4.0 – technológiák, és azon belül például a mesterséges intelligencia alkalmazások bevezetése új megoldások, értéknövelt szolgáltatások, sőt új üzleti modellek fejlesztését is lehetővé teszik a szerződéses gyártás, gyártásfejlesztés, ellátási lánc, gyártáshoz kapcsolódó szolgáltatások területén. A modernizáció a gyártásban motorja lehet a hazai gazdaság szerkezetváltásának, valamint a regionális innovációs ökoszisztémák fejlesztésének is a növekedési vállalkozások, a deep tech és egyéb iparhoz kapcsolódó startup vállalkozások, a mérnökvállalkozások számára nyújtott lehetőségek révén. Valamint azért, mert az ágazatok és szakmakultúrák közötti átjárhatóság miatt az itt elérhető előnyök, megoldások és kompetenciák más területeken is értéket teremtenek. Különösen az MI alkalmazások tekintetében.

Az adatok felhasználása jelentősen túlmutat a tőkeintenzitás növelésén, az automatizáció és robotika bevezetésén. Éppen ellenkezőleg, a tőkeintenzitás még csökkenhet is, mivel az ilyen fejlesztések elsődleges célja a meglévő erőforrások hatékonyabb kihasználása, az ember-gép együttműködés erősítése, a kisebb és rugalmasabb gyártási léptéken alapuló termelés feltételeinek megteremtése. A projektek tartalma túlmutat a termelési eszközök, gépek és berendezések, vagy informatikai eszközök és rendszerek beszerzésén; a fejlesztések hangsúlyos része a munkaerő és a menedzsment képességeinek javítása, a működési folyamatok újjászervezése is, valamint a szerzett tapasztalaton alapuló bizalom megteremtése. A stratégia fő célkitűzése ezért a kapacitásfejlesztés, a készség- és kompetenciafejlesztés, valamint a bizalom felépítésének integrált támogatása.

Előtérbe kerül az érintettek közötti együttműködés erősítése, egyrészt az ellátási láncok integrációja, az új szolgáltatási modellek előtérbe kerülése, valamint az adatok és MI képességek tekintetében más tevékenységekhez kapcsolódó szinergiák miatt. A stratégia célja ezért az erőforrások megosztásán alapuló együttműködések, platformok, stratégiai partnerségek, együttfejlesztés támogatása; a fogyasztókat közvetlenül elérő innovációs partnerségek létrehozása. Az erőforrások megosztását célzó együttműködések között kiemelt területek: képzés, technológiai központok, új megoldások fejlesztését és tesztelését célzó befektetések, piacra-lépés.

A partnerségek erősítésében fontos szempont a kiemelt ágazatokhoz, piacokhoz, valamint S3 tématerületekhez való kapcsolódás, ahol a hazai vertikum, értékláncok mérete és az adott piac növekedési kilátásai megalapozzák a kiemelt figyelmet.

További célkitűzés a nyílt innovációs környezet fejlesztése a gyártásban, és ennek feltételeinek megteremtése egyrészt a vállalkozások oldaláról, másrészt az innovációs ökoszisztéma szereplői részéről.

Cél a beszállítói kapcsolatok diverzitása, különös tekintettel az ellátási láncokhoz kapcsolódó további szolgáltatókra az IKT szektor, a karbantartás, a mérnökcégek, a gyártásfejlesztés és a logisztika területén.

A gyártáshoz kapcsolódó fejlesztésekre jellemző, hogy még a technológia bevezetése, alkalmazása esetén is egyedi fejlesztésről, innovációról beszélhetünk, ami az érintett vállalkozások egye jelentős része számára új üzleti modell bevezetését is jelenti: új termékvonalak, üzletágak létrehozását; új, illetve növekedési piacokon történő megjelenést; spin-off vállalkozás indítását, és általában exportlehetőséget. Cél, hogy az ilyen lehetőségek korán felismerésre kerüljenek és a változás, a piacra-lépés és növekedés is gyorsan megtörténjen az érintettek körében; a releváns állami és piaci szereplők bevonásával.

Ipar és vállalkozásfejlesztési területek lehetnek a vonatkozó szekcióülések alapján:

- A teljes tényezőhatékonyság (TFP) növelése a gyártásban
- A magasabb hozzáadott értékű tevékenységek letelepítése, induló vállalkozások számának, túlélési arányának bővítése
- A szolgáltatás-tartalom, és általában az értékláncokon belüli helyzet erősítése, a vállalkozásokon belüli lehetőségek felismerését és megvalósítását támogató képességek
- Az ígéretes, piaci megfelelőséget mutató megoldások gyors elterjesztése a vállalkozások széles körében;
- Innovációs értékláncon alapuló integráció; a fejlesztést, felskálázást, majd szttenderd kapacitásfejlesztést végigkísérő monitoring;
- A kis- és középvállalkozások digitális technológiába, azon belül a fizikai állótőke és különösen „tudásba” irányuló befektetéseinek növelése

- A tehetségek – fiatalok, pályát váltók – érzékenyítése a gyártással kapcsolatos fejlődési és innovációs lehetőségekre
- MI és a gyártás, valamint a „város” kapcsolata: Modern Városok Program, illetve általában a városi márkák erősítése; közösségi terek, központok és a gyártás
- A vállalközi partnerségek, különösen a nagyvállalati és KKV együttműködés javítása
- KKV-k hozzáféréseinek javítása az egyetemi és KFI szolgáltatásokhoz, illetve általában a tudásintenzív üzleti szolgáltatásokhoz
- Stratégiai projektek: Az innovációs ökoszisztéma és a gyártás közötti kapcsolat erősítése;
- Stratégiai projektek: Kapcsolódás európai és egyéb nemzetközi partnerségekhez, innovációs együttműködésekhez és intelligens szakosodási platformokhoz
- A gyártásban alkalmazott technológiák és üzleti megoldások bevezetése az oktatásba, különösen a szakképzés és az egyetemi képzés területén
- Az élethosszig tartó tanulást és a folyamatos fejlődést segítő kompetenciaközpontok létrehozása
- Az Ipar 4.0 ökoszisztémát nyomon követő üzleti intelligencia feltételeinek megteremtése
- A hálózatosodást és az ágazatokon, szakmakultúrákon átnyúló kapcsolatok fejlesztése
- Gyártás, mint enabler: ágazatokhoz, tematikákhoz való kapcsolódás, különösen az új „vertikumok” gyors felépítése. Ágazati diverzifikáció
- Újgenerációs vállalkozások, maker ipar, kreatív ipar és a hagyományos ipari szereplők közötti kapcsolat, az átjárhatóság erősítése
- Nyílt technológiákon alapuló infrastruktúrákhoz való hozzáférés támogatása

Az MI alkalmazása a gyártásban lehetőséget teremt a fenntarthatósági szempontok érvényesítésére. Különösen a természeti erőforrások hatékonyabb felhasználása, valamint a társadalmi és területi kohézió erősítése emelhető ki, azon belül az energiahatékonyság javítása, a környezeti terhelés csökkentése, a circular industry modellek bevezetése, a méltányos munkavállalás feltételeinek javítása, a fiatal pályakezdő és az idősebb korosztályok elhelyezkedési lehetőségeinek javítása. A feldolgozóipar letelepítése továbbra is a leszakadó térségek gazdasági felzárkóztatásának a motorja.

Az Ipar 4.0 és általában a feldolgozóipari vertikum a következő kiemelt technológiákkal és tématerületekkel áll szoros kapcsolatban:

- Fejlett ipari technológiák (mechatronika, robotika, automatizáció, ember-robot együttműködés)
- Korszerű anyagok, anyagtechnológia
- Nanotechnológia
- Kiberbiztonság
- IoT és kommunikáció (5G, WIFI6, NBIoT)
- Fotonika
- Távoli érzékelés, szenzorika és monitoring
- Nagyteljesítményű számítástechnika, big data,
- Felhőalapú alkalmazások KKV-knak,
- Virtuális és kiterjesztett valóság
- Additív ipar
- Ellátási láncok, (integráció és nyomon-követés)
- Mobilitás (logisztika, önvezető és összekapcsolt mobilitás)
- Blokklánc (okos szerződések, nyomon-követés)
- Precíziós mezőgazdaság
- Orvosi technológiák

Lehetséges intézkedések 2021-2027 az Ipar 4.0, ipari digitalizáció gyorsításával kapcsolatban

- (1) Érzékenyítés (az ipari szakmakultúrát érintő sajátos feladatai): IoT natív környezet az iskolában, szakképzés, duális képzés; gyártási környezet népszerűsítése; helyi gazdaságban betöltött szerep, város és ipar; iparági és szakmai szövetségek bevonása
- (2) Projekt- és portfólió-fejlesztés: Helyi és eseti együttműködések, egyes vállalkozások digitális transzformációs projektjeinek támogatása, projektdefiníció és projektfejlesztés, megvalósítás és nyomon-követés - DIH központok (gyakorlatilag USE CASE és Blueprint tartalmakhoz alapanyag)
- (3) Roll-out – nagyvállalati és KKV programok
- (4) Értékelési és monitoring rendszer kialakítása

Fontos kiemelni, hogy az innovációs értéklánc, valamint a fejlesztési, beruházási programok egyre inkább összekapcsolódnak.

Külön kiemelhető, hogy az I4.0 és a gyártás területén kiemelt jelentősége van az érintettek számára is hozzáférhető értékelési és monitoring rendszer megteremtésének, ami akadályozza az európai (globális) léptékű együttműködések, értékláncokhoz és intelligens szakosodáson alapuló partnerségekhez való kapcsolódást, különösen a KKV-k esetében. Itt feladatként határozható meg egy újfajta regionális információs rendszer (obszervatórium) fejlesztését.

Digitális Innovációs Központok (DIH)

A 2021-2027 időszakban az egyik kiemelt téma a Horizont Europe megerősítése, amellel a Digitális Európa Program lesz (DEP). Ez azt jelentheti, hogy a közvetlenül Brüsszeltől pályázható források keretösszege jelentőse emelkedni fog; de azt is, hogy nem csak a KFI projektekre fordítható források, hanem a bevezetésre és alkalmazásra, technológiai tudásátadásra, végeredményben KKV fejlesztésre fordítható források is. Ennek egyik legjobb, és kiemelten kezelt példája a DIH hálózat fejlesztése.

Az innováció leegyszerűsítve a következő módon jelent lehetőséget – és feladatot:

- Kutatás és fejlesztés
- Alkalmazás, a technológia (megoldások) széleskörű bevezetése
- Szinergiák erősítése területek között

A feladat, közvetlen és közvetett módon is megoldható:

- Például, vállalkozásoknak beruházások, mint projektek finanszírozása, kapacitásfejlesztés
- Célzottan vállalkozásoknak (vezetőknek) nyújtott tanácsadás, képzés
- Vállalkozás – egyetem támogatott együttműködése (technológia és tudás megosztása)
- Nem projekthez kapcsolt tréningek, szakképzés, vagy oktatás egészének fejlesztése, egyéb kampányok
- Érzékenyítés: rendezvények és egyéb kampányok
- Valamilyen piactér (például beszállítói, vagy adatok megosztását segítő, vagy okosváros)

A kihívást az jelenti, hogy a technológiai és üzleti lehetőségek számosságát nehéz jól kezelni eseti fejlesztési programokkal, mentorálással, és nem is elegendő hozzá egy-egy tanácsadó, szolgáltató segítsége. Különösen az újabb technológiákban, mint a mesterséges intelligencia, a szaktudás olyan összetett, ami túlmutat a működő inkubátor, vagy innovációs központok lehetőségein is.

A Bizottság részéről ezért fogalmazták meg azt a javaslatot, hogy egy kiemelt DIH részéről több lábbon álló szaktudást és technológiai ismereteket és eszközöket, továbbá kiterjedt stratégiai partnerséget vár

el. Így egyetlen helyszínen mindenfajta tudás és szolgáltatás elérhető lesz („one-stop-shop). Fontos szempont, hogy a DIH nem innovációs központ. Abban az értelemben nem, hogy nem KFI projekteket, hanem vállalkozások széles körét támogatja egy ilyen DIH, beleértve akár a közösségi, kulturális projekteket, egészségügyi és szociális ellátást. Viszont ehhez a támogatáshoz gyakran korai fejlesztésű, kísérleti, piaci megfelelés előtt álló termékekre és szolgáltatásokra épít. Azaz összekapcsolja az innovációs ökoszisztémát és az eredmények szétterítését.

A DIH koncepciójáról bővebben: <https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/digital-innovation-hubs>

Az egyes DIH központok jellege sokféle lehet, attól függően, hogy milyen partnerekkel dolgoznak, és milyen piacokra fókuszálnak. Lehet agrár- és élelmiszeripar; ipar 4.0 és a gyártás; egészségipar. A jelentősebb DIH központok is várhatóan szakosodni fognak ilyen kiemelt iparágak, értékláncok mentén. Éppen ezért a DIH modell nem választható el az S3 platformok, és általában az intelligens szakosodás témájától. És alapfeltétel, hogy az ilyen központok nemzetközi, európai keretek között is építsék a partnerséget.

Egyes DIH központok bemutatása alátámasztotta, hogy egy komolyabb digitális transzformáció minden országban nagy lépés a vállalkozások többségének. Az oslói központ például egy ciklusban 15 vállalkozással foglalkozik csak, más központ 25 céggel - de az ilyen programok átfutása 1 és 2 év között van, azaz egy komoly tanácsadási, fejlesztési program – annak részeként személyes tapasztalatszerzés, képzés, tesztelés és technológiai beruházás is – ami elsősorban a tulajdonos / felsővezető személyekre, új folyamatok kialakítására, szervezetfejlesztésre fókuszál.

A vállalkozások készségi szintjének felmérése alapvető feltétele egy ilyen fejlesztési programnak. Esettanulmányokra, mintaprojektre is szükség van, tapasztalati tudáson alapuló tájékoztató anyagokra.

Az ilyen programok általában költségesek, ezért fontos szempont a partnerségi elv, a nagyvállalatok, klaszterek, iparági szövetségek bevonása, ami csökkentheti a költségeket (önkéntes mentorok, megosztott eszközök hozzáférhetősége...). Oslóban a költségek 50%-át biztosítja közfinanszírozás (nem EU forrás, mivel Norvégia nem tagja az EU-nak), a többit nagyvállalatok, vállalkozások adják össze.

Az S3 kapcsolódás nem öncélú, és pályázatvezérelt, hanem kifejezetten jó eszköz új üzleti lehetőségek korai azonosítására és gyors elérésre. Nem csak új iparágakban, hanem kifejezetten hagyományos ágazatokban, mint a textilipar. Azaz jellemző, hogy a DIH nem csak a meglévő működés hatékonyságát segíti javítani, hanem a vállalkozás egészének megújítását – itthon például a nemzedékváltás támogatása és a Magyar Multi program, mint kiemelt szakpolitikai célok, kapcsolhatóak egy ilyen DIH működéséhez. Lapföldről külön érdekes volt egy klaszter és DIH együttműködés, ami a bányászati ipart szervezte újra, beleértve annak üzleti modelljét, technológiai színvonalát és társadalmi elfogadását is.

Az S3 kapcsolódással a DIH kiegészülhet technológiai centrummal, erősebb alapokra épülhet a DIH és a kapcsolt vállalkozások marketing-tevékenysége. Fontos megkülönböztetni a szerepeket, például a DIH és a klaszterek szerepét – és megtalálni az illeszkedést, partnerséget. A hazai ökoszisztémában különleges módon hiányoznak az innovációs bróker szerepét betöltő intézmények, szervezetek; erre érdemes lehet a jövőben odafigyelni. A lényeg: az ilyen együttműködések alapvetően a létező vállalkozói képességekre és tervekre építenek és például nem az egyetemi kutatási bázist veszik alapul az ágazati, piaci célok meghatározásánál. (Ld. EDP – Entrepreneurial Discovery Programme)

Az S3 a vertikális, illetve értékláncokat követő integrált beavatkozást segíti. A DIH részben ebben képes komoly hozzáadott értéket teremteni, másrészt abban, hogy szükséges egy olyan integráció is, ami a technológiai, informatikai és a hagyományos ipari, piaci ismereteket tudja összehangolni adott vállalkozás, vállalkozások körében. Ez a kihívás nem csak a DIH sajátos szerepét érinti, hanem a 2021-

2027 MFF vállalkozási és iparfejlesztési programjaiban is kitüntetett módon szerepelni fog, tekintettel az egyes ágazatok, szakmakultúrák közeledésére, a mérethatékonyság és a gyors változás jelentette kihívásokra. Ennek eredménye például a Horizont Európa és a majdani strukturális alapok felhasználása közötti szorosabb kapcsolat, átjárhatóság iránti igény is.

A DIH és a kapcsolódó témák tárgyalása rámutatott, hogy a földrajzi közelség, a helyi adatok és kapcsolatrendszer ma is, és még inkább fontosak a területi innovációs, és ipari – vállalkozói fejlődés előmozdításában. Nem csak a DIH, de a területi önkormányzatok szerepét is kiemelve a koordináció és a programok összekapcsolása területén, az érzékenyítésben, figyelemfelhívásban – beleértve az innovációs voucher és egyéb kis-értékű támogatásokra épülő megoldások alkalmazását a KKV-k megmozdításához.

A DIH és/vagy más területi önkormányzat már azzal is értéket teremthet, ha összehangolja a nemzeti és uniós programokat, vállalkozásfejlesztési és innovációs szolgáltatásokat a helyi, területi igények és lehetőségek szerint, és méri ezek hatását (monitoring), a vállalkozások felkészültségét (readiness level).

A fentiekben ismertetett külügyi események költségeit az alábbiakban összegezzük:

Wolf Péter - 2019. szeptember 9-11., Brüsszel - EIT Digital Konferencia	
Napidíj	32 613 Ft
Utazási költség	62 214 Ft
Szállásköltség	32 160 Ft
Összesen	126 987 Ft

Wolf Péter – 2019. október 7-10., Brüsszel – Európai Régiók és Városok Hete – konferencia	
Napidíj	66 540 Ft
Utazási költség	63 782 Ft
Szállásköltség	90 655 Ft
Összesen	220 977 Ft

Szabó István és Karácsony János Ádám - 2019. november 3-5., Ludwigsburg	
Napidíj	99 314 Ft
Utazási költség	136 000 Ft
Parkolási költség	24 000 Ft
Biztosítási díj	3 825 Ft
Ajándék	83 800 Ft
Összesen	346 939 Ft

Szabó István - 2019. november 16-19., Hargita megye	
Napidíj	66 942 Ft
Ajándék	3 357 Ft
Összesen	70 299 Ft

Török István és Karácsony János Ádám - 2019. december 20-21., Ludwigsburg	
Napidíj	66 922 Ft
Utazási költség	301 000 Ft
Biztosítási díj	4 400 Ft
Ajándék	47 629 Ft
Összesen	419 951 Ft

Kisfaludi Aranka - 2019. szeptember 20-23., Farkaslaka, Tamási Áron emléknap	
Napidíj	62 226 Ft
Utazási költség	11 284 Ft
Összesen	73 510 Ft

Kisfaludi Aranka - 2019. október 24- november 8., Hargita megye, Pest Megyei Értéktár vándorkiállítása több helyszínen (X. Székelyföldi Napok rendezvénysorozat)	
Napidíj	216 255 Ft
Utazási költség	62 418 Ft
Összesen	278 673 Ft

Kisfaludi Aranka - 2019. november 14-22., Hargita megye	
Napidíj	149 477 Ft
Utazási költség	36 131 Ft
Összesen	185 608 Ft

Fogadott delegációk	
Polgár Á., és Portik József - gyergyószárhegyi delegáció vendéglátása, szállás biztosítása (Gyergyószárhegyi Kulturális Központ visegrádi kiállítása alkalmából)	88 074 Ft
Közép-Csehországi Régió delegáltjainak vendéglátása (ajándék, parlamenti belépőjegyek)	64 500 Ft
Hargita Megye Tanácsának alelnökével munkareggeli (Szabó István)	6 040 Ft
Összesen	158 614 Ft

Egyéb járulékok	207 191 Ft
Ajándékok	380 000 Ft
Tolmácsolási díj	44 450 Ft